

у дискурсі якого виховання розуміється як педагогічний супровід наставником вільного вибору вихованцем варіанту самореалізації з орієнтацією на пошук вищих життєвих смислів (Ж.П.Сартр, В.Франкл та ін); теорії біхевіоризму (Б.Скіннер) про формування оперантно обумовленої поведінки, підкріпленої позитивним стимулом (ефективне господарювання підвищує рівень добробуту суб'єкта чим стимулюється його самовіддача і дбайливість); теорії мотивації А.Маслоу, який обґрунтував «піраміду потреб» і стверджував, що потреби вищого рівня стануть спонукою поведінки людини тоді, коли будуть задоволені потреби нижчого рівня (їжа, сон, безпека, житло тощо), що значною мірою залежить від економічного благополуччя і успішного господарювання; діяльнісної теорії А.Петровського, С.Рубінштейна А.Леонтьєва про ефективну реалізацію виховних завдань шляхом включення учасників навчально-виховного процесу у різні види соціальнозначимої діяльності, коли студент стає суб'єктом, носієм предметно-перетворювальної активності; теорії рис (Г.Олпорт, Р.Кеттел, Г.Айзенк) у контексті якої, специфічна реакція людини є невизначена функція, що залежить від стимульної ситуації та сукупності персональних якостей (рис), які є здатністю суб'єкта поводитись подібним чином у широкому діапазоні ситуацій; концепції сталого розвитку суспільства; системного, суб'єкт-суб'єктного, особистісно орієнтованого та діяльнісного підходів; принципів: залежності якості господарювання майбутнього фахівця АПК від економічних, підприємницьких, господарських інтересів, знань, поглядів і переконань; обумовленості господарської поведінки студентів системою інтеріоризованих національних й екологічних цінностей.

МЕЛЕНЕЦЬ Людмила

ВИКОРИСТАННЯ В ДОШКІЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ САМОКАТА ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ СИЛИ І ВИТРИВАЛОСТІ ДИТИНИ

Повноваженням дошкільного навчального закладу є створення безпечних та нешкідливих умов для фізичного розвитку та зміцнення здоров'я дітей [1]. Зміст освітньої лінії «Особистість дитини» Базового компонентна дошкільної освіти передбачає формування у дітей основних фізичних якостей (сила, швидкість, витривалість, спритність, гнучкість), рухових умінь, а освітньої лінії «Гра дитини» – формування інтересу до пізнання довкілля та розвиток базових якостей особистості [2].

Ефективним засобом виховання витривалості (міцності, стійкості), спритності (швидкості, вправності в діях), розвитку фізичної сили та базових якостей особистості (самостійності, безпечності, відповідальності, спостережливості) у дитини дошкільного віку, формування у неї інтересу до пізнання довкілля вважаємо самокат. Чинні програми виховання і розвитку дітей дошкільного віку рекомендують використовувати цей індивідуальний транспортний засіб в дошкільному навчальному закладі в старшій групі.

Проведені спостереження свідчать, що оволодіння навичкою катання на самокаті (спорт ролер), особливо в місті, не представляє особливих зусиль для дітей і молодшого, навіть раннього віку. Вихованці молодших вікових груп (особливо хлопчики) досить швидко опановують техніку даного виду вправ спортивного характеру. За результатами проведеного моніторингу в місті Києві серед педагогів груп раннього віку та батьків їхніх вихованців можна впевнено зробити висновок: навчати дітей катанню на самокаті можна розпочинати вже з 2-2,5 років. А застосування цього першого дитячого екстремального виду транспорту буде ефективним за умов регламентації фізичних навантажень відповідно віку дитини, якісно укладених бетонних чи асфальтованих доріжок, правильно підібраним спортивному інвентарю та предметам захисту.

Сучасний самокат – це продукт міжвидової гібридизації класичної бігової машини К. Ф. Дрези – самоката (від нього взята конструктивна схема), скейта (опорна платформа) і роликів ковзанів (поліуретанові ролики чи гумові колеса). Самокат – дитяча іграшка для катання на роликах або колесах, яку рухають відштовхуванням ноги [3].

В якому віці може з'явитися у дитини така іграшка як самокат, вирішує, зазвичай, родина. Проте досить часто перед дверима груп раннього віку зустрічаємо серед колясок і триколісний самокат. На нашу думку, самокат повинен бути у кожної дитини, задля забезпечення неймовірної вдячності і щасливого личка з дитячою щирою радістю на ньому. Принаймні, якщо у родини немає можливості придбати таку іграшку, то в проєкті Типового переліку фізкультурного обладнання, спортивного спорядження та інвентарю для використання в дошкільних навчальних закладах, запропонованого МОН України в 2012 році, передбачено мати самокати у кількості п'ять одиниць, а відповідно і організовувати роботу щодо вправлення дітей катанню на самокаті.

В ході ряду проведених досліджень фахівцями доведено, що їзда на самокаті дуже корисна для підтримки фізичної форми. У процесі катання задіюється набагато більше м'язів, ніж при їзді, наприклад, на велосипеді. Наголосимо на практичному значенні цього найпростішого транспортного засобу сучасного світу – допомога дітям впоратися з такою проблемою як морська хвороба (у дитини зменшуються неприємні відчуття під час поїздок в автомобілі); окрім того, навчаючи дітей їзди на самокаті, звертається увага і на розвиток в них орієнтування в просторі, виховання уваги, дисциплінованості, знайомство з правилами вуличного руху (пояснити, як їх дотримуватися під час перебування на вулиці), і врешті, трудових навичок по догляду за власною іграшкою.

Наразі фірми виробники дитячого транспорту з метою поступового навчання дітей їзди на самокаті і більшої безпеки під час такої їзди, пропонують дитячі триколісні самокати, які набагато більш зручніші і стійкіші звичайних. Самокат підбирають за зростом дитини, яка повинна стояти на платформі самоката рівно, не згинаючи тулуба, руки, трохи зігнуті в ліктях, тримають кермо.

Пересування на самокаті відбувається наступним чином. Дитина стає однією ногою на платформу самоката, а інший відштовхується від землі. Після кількох енергійних поштовхів нога також ставиться на платформу і дитина їде на самокаті по інерції. Всі рухи ногою повторюються в такому ж порядку. Вихователь допомагає дошкільнику опанувати їзду на самокаті, підтримуючи самокат за кермо. Поступово кермо відпускається, і дитина самостійно проїжджає невелику відстань у прямому напрямку. Коли дитина оволодіють техніку руху в прямому напрямку, вихователь вчить її виконувати повороти спочатку з підтримкою за кермо, а потім самостійно.

Під час катання на самокаті потрібно стежити, щоб діти енергійно відштовхувалися від землі лівою і правою ногами. Наприклад, проїжджаючи по доріжці в одну сторону, вони повинні відштовхуватися правою ногою, в зворотному напрямку - лівою. В такому випадку фізичне навантаження на ноги буде розподілятися рівномірно. Після оволодіння технікою їзди на самокаті дітям пропонують катання з проїздом в «ворота» (кубики на відстані 1 м) або «змійкою» між кубиками (булавами) які розставлені на одній лінії на відстані 1,5-2 м один від одного. Тривалість катання кожної дитини в межах 10-12 хв. Катаються дошкільнята на самокаті по черзі.

Отже, навчаючи дитину катанню на самокаті, в першу чергу, дорослі повинні керуватися такими принципами, як безпека, практичність, вибір засобу за функціональними характеристиками, що відповідали б віку малюка.

Література

1. Про дошкільну освіту. Закон України (2001) [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2628-14> - Назва з екрана.
2. Базовий компонент дошкільної освіти (2012) [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/education/doshkilna/basic1/> - Назва з екрана.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2007. – 1736 с. : іл.